

te nemen aan de herdenking op 1 Juli 1923 van de martelaren Hendrik Voës en Jan van Eschen, te Brussel verbrand.

Van de zijde der Synode is daarop niet gerefleeteerd.

In een van mijn artikelen naar aanleiding van onze afvaardiging ter Synode te Jumet, heb ik melding gemaakt van wat ik had gelezen op bladz. 9 in de brochure, uitgegeven ter herinnering aan bovengenoemde herdenking. Daarin werd het feit, dat de Gereformeerde Kerk van Brussel geen deel had genomen aan die herdenking, betreurd en de veronderstelling gedaan, dat van de zijde der Kerk de door mij toen medegedeelde „note dans la presse hollandaise” was gezonden.

Daarop ontving ik uit den kring der Kerk onder meer ook de mededeeling, dat de Gereformeerde Kerk van Brussel geen uitnodiging had ontvangen ter deelneming. Letterlijk luidt het in een brief van 17 Augustus 1924: „De regeling van de herdenking onzer eerste martelaren ging uit van de „Société du Protestantisme Belge”. Noch deze vereniging, noch de Belgische Zendingkerk hebben onze Kerk bij die herdenking uitgenodigd. Onze Kerk heeft dus geen weigerend antwoord kunnen zenden”.

Ik heb mij daarom gewend tot den Secrétaire général, Aloys Gautier, pasteur de l'Eglise Chrétienne Missionnaire Belge, te meer daar er verleden jaar een bericht in De Standaard luidt gestaan, dat de Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk was uitgenodigd ter deelneming en ik in genoemd boekje las, dat in het cortège, gevormd door zoovele mannen, uit ons land waren opgemerkt:

P. Clerc, uit de Waalse Kerk, bibliothecaris van de Waalse Bibliotheek te Leiden; Ds Stegenga, van de Luthersche Kerk te Amsterdam; Ds C. J. van Paassen, van de Hervormde Kerk te Haarlem; Ds De Zwart, van de Hervormde Kerk te Scheveningen.

Met groote bereidwilligheid heeft Ds Aloys Gautier mij daarop zeer uitvoerig en geheel tot mijn voldoening ingelicht. Nu begrijp ik ook, dat de Synode van Jumet niet op mijn opmerking inging. Zij behoeft dat niet te doen, zij stond daar als zoodanig buiten en hadden wij deel kunnen nemen aan den afscheidsmaaltijd, wellicht dat men mij dan reeds te Jumet de noodige inlichtingen had verstrekt.

Het zal dan wel goed zijn, dat ik hier mededeel wat mij dienzeggende is bericht.

Ds Jean Meyhofer, een man, die in de Zendingkerk naast Ds Kennedy Anet ten zeerste gewaardeerd wordt, is penningmeester van de „Société d'Histoire du protestantisme belge”, hij was de organisator van de herdenking der beide martelaren. Het genoemd historisch genootschap is een uitloei van de Union des Eglises protestantes de Belgique en van de Eglise Chrétienne missionnaire belge. In naam nu van beide kerkelijke groepen heeft genoemd historisch genootschap den dag van 1 Juli 1923 georganiseerd en daartoe uitgenodigd al haar leden. Aan geen enkele andere kerkgemeenschap is eene uitnodiging gezonden om zich te doen vertegenwoordigen bij genoemde herdenking.

De leden van het genootschap zijn persoonlijk uitgenodigd. Onder die leden werden onderscheiden predikanten uit België en uit den vreemde geteld, velen hunner woonden als zoodanig de plechtigheid bij. Aldus werden daaronder vertegenwoordigers geteld van het Protestantisme, o.a. uit Engeland, Denemarken, Spanje en Nederland.

Door de pers was groote ruchtbaarheid aan deze herdenking gegeven; ieder wist dat zij plaats zou hebben; vele Kerken en eveneens godsdienstige groepen hebben eigener beweging zich aangesloten bij deze plechtige herdenking, zoo de Adventisten, het Leger des Heils en de methodistische evangelisatie in België.

Zoo is het dan geschied, dat noch de Gereformeerde Kerk van Brussel noch onze Gereformeerde Kerken speciaal zijn uitgenodigd tot deelneming. Van exclusivisme is derhalve geen sprake. Integendeel heeft het allen gespeten, dat de Gereformeerde Kerk van Brussel „pour des raisons dogmatiques” zich heeft meenen te moeten onthouden.

De zaak kan ons dus nu klaar zijn, en met voldoening kunnen wij constateeren, dat van eenigen voorbijgang aan ons geen sprake is; zoo min als er van een officiële uitnodiging gewag kan worden gemaakt van eenige kerkgemeenschap uit ons land. Wij zijn den zeer vriendelijken heer Aloys Gautier dankbaar, door zijn bemiddeling goed op de hoogte te zijn gebracht.

Reeds in een vroeger artikel deelde ik mede, dat de Acta der Synodes van de Zendingkerk niet in extenso worden gedrukt, alleen de conclusies verschijnen in druk, wat ook nu weer het geval is in No. 15, Zaterdag 2 Aug. 1924, 70sten Jaargang van „Le Chrétien Belge”. Waarin ook een „message” staat van Ds Kennedy Anet, die op de Synode van Jumet zijn vijftigjarig jubileum vierde. Hij is met den zoeven genoemden Jean Meyhofer nu emeritus. De familie Anet heeft een zeer groote plaats in de Zendingkerk. De grootvader was een van haar stichters.

In de nummers van Juli en Augustus komen voor twee klassieke verslagen, zoo zouden wij de vergaderingen kunnen noemen, die in de Zendingkerk heeten Conseil régional.

De toon is over het geheel niet opgewekt gestemd. Jumet klaagt, dat ze geen jongelui kan vinden, die Zondags er een uurtje voor over hebben om Zondagsschool te houden. Een andere gemeente klaagt over zeer slechte opkomst des Zondagsmiddags. Weer een derde gemeente zegt, dat naar de mate der lieden in welstand toenemen, het geestelijk leven afneemt.

De Zendingkerk schijnt evenzeer als de Franse Kerk zeer noodig te hebben: ontwakning der Kerken; een zaak, die Ds Bianquis, eere-directeur van de Zendingsvereniging van Parijs, als de eenige noemde in zijn rede op de Synode van Jumet, waardoor men het hoofd zou kunnen bieden aan een steeds groeiend te kort in de zendingskas van het Parijsche Genootschap.

PERS-SCHOUW.

Gehedsdag.

Al is het niet mijn gewoonte, in deze rubriek in vreemde talen te spreken, toch waag ik het er dezen keer op. Een oproep kwam ook tot ons om op Zondag 15 Nov. e.k. te gedenken den „Universal Day of Prayer for Students”, en dus ook onze stem te mengen in het gezamenlijk gebed, dat dien dag oprijst voor de zaak van de Wereldfederatie van Christen-studenten. Het kost ons, in Nederland, wel eens wat moeite, ons een zeifs zwakke voorstelling te vormen van het werk dat door deze Wereldfederatie verricht of bedoeld wordt. Daarom neem ik uit den Oproep hier een gedeelte over:

The need of the missionary work of the Church is to-day tremendously insistent. Mass movements in India, education in Africa, present-day conditions in the Moslem world — to meet all these, the Church demands the best of our Universities and our movements can give. European Student Relief, having met primary emergencies, comes back to us with an urgent plea for fresh effort in new regions of life and thought. The Federation is no longer the only international student organization in the field; moreover, in addition to student organizations, Churches, Youth Movements and other various movements command a share of the attention of the student world; hence puzzling problems of relationship and co-operation.

Let us give humble and hearty thanks:—

For the Meeting of the General Committee at High Leigh; for the longing there revealed for unity and fellowship; above all, for the Presence and Guidance of Almighty God.

For the good work accomplished everywhere by our secretaries, and especially for the drawing closer into our fellowship of isolated Movements through the visits of Dr Mott, Mr Hurrey, and Monsieur Henriot to the Near East, Australasia, and South Africa.

For the new Student Christian Movements in Greece, Jamaica, and amongst the women students in Korea.

For all Movements and members who are standing fast in tribulation, anguish, peril, famine, imprisonment, and in the face of death.

For the abundant answer of God to the faith in which the European Student Relief was undertaken; for the love and fellowship generated through it, and especially for the E.S.R. Conference at Schloss Elman.

For the awakening of missionary zeal and love in many Movements; and especially for the results of the Student Volunteer Convention, Indianapolis, U.S.A.

For the blessing of God on all this year's efforts for student evangelism, particularly on the work for Russian student refugees; for the increasing recognition of the claims of the Christian Gospel by students in India.

For many victories over national and racial prejudice and distrust; and for courage and perseverance manifested by our Movements in facing the social, national, or racial problems of their own land.

Let us join in Intercession:—

For the Movements newly admitted into affiliated or corresponding membership, in Hungary, the Philippines, Bulgaria, and Roumania; that they may be strengthened to do their special share in the task of the Federation.

For a Baptism of wisdom, power and love for all our secretaries and for the members of the Executive and General Committees; for the work of our Oriental secretary in Europe, America and Asia, that the fullest contribution may thereby be given by East to West and West to East.

For Student Christian Movements amongst African students in Africa and elsewhere.

For all Student Christian Movement work carried on amongst students in Moslem lands.

For an increased offering of life to meet urgent missionary calls, and for the special blessing of God on the International Missionary Conference, Manchester, England, January 1925.

That God will call and prepare for their work, the leaders we so sorely need.

That the serious financial position of many Movements may be relieved, and that no call of God to the Federation may go unanswered through lack of courage, resource, and sacrifice in financial work.

For light on the methods of Bible study which can meet the spiritual needs of the present student generation in different lands.

For the literature of the Federation and of all the National Movements; and for all editors and publication secretaries.

That the many students who recognize the beauty of the Gospel message may be led on to realize in Jesus the fullness of a Saviour's power.

Men vergeve voor dezen keer het Engelsch. Als de voorgangers, uit eerbied voor de breedte van dit werk en de diepte van de hier geopende perspectieven, besluiten aan den oproep tot gebed gehoor te geven, zullen de niet-Engelsch-verstaande lezers vanzelf wel a.s. Zondag in hoofdzaak begrijpen, wat hier staat. En zoo niet, er is Maandag wel altijd iemand in de buurt, die vertalen kan voor de ooren van allen, die weten willen, of de zaak van de christen-studenten over de heele wereld een Nederlandsch gebed waard is, ja, dan neem, een gebed in elk geval krachtens „het ambt aller geloovigen”.

Ploegen op rotsen?

De Geref. Kerkb. v. Hillegom beschikt over, als ik 't wel heb, een medewerkerskier voor de Zending, die alle kranten jaloersch kan maken. Herhaaldelijk gaf ze frische stukken. Hier volgt een artikel, dat haar schrijftant goed typeert:

Hij is een echte Mohammedaan, die Haroen al Raschid. Zijn heele voorkomen heeft iets scherp en fanatieks, niets is soepel of buigzaam. Het bruine gezicht met de glinsterende kraalogen en de vooruitstekende jukbeenderen; de vastberaden mond met de smalle lippen en de minachtende trek, die er drie kwart van den tijd omheen speelt, het glanzend witte „toeloch pak” stijf gesteven en gestreken — 't is alles even onbuigzaam en strijd-lustig. Daarbij is hij lenig als een kat en sluw als een vos.

Zijn vader en moeder zijn beiden in Mekka geweest — daarom behandelen zijn klassegelooten hem met een weinig onderscheiding. Vol trots schreef hij onlangs op zijn schrift:

Haroen al Raschid.
Zoon van H. Maisaro.
Taal.

En toen ik hem vroeg, wat die H. beteekende (je denkt onwillekeurig aan een Hollandschen voor-naam: Hendrik of Hannes!) toen kwam het er vol trots uit: „Mijn vader en moeder zijn beiden Hadji, omdat ze in Mekka geweest zijn. Dat mogen ze nu voor hun naam schrijven”.

Maar toen ik vol belangstelling naar den tocht informeerde, bleef hij zoo gesloten als een bus. Hij was niet van plan, om zijn kostelijke parelen voor de zwijnen te werpen! Het eenige wat ik hoorde was, dat ze een mooi huis in de kampong bewoonden, beter dan al hun kennissen en familieleden. En Hadji Maisaro behoeft niet meer te werken, de geloofsgelooten zorgden voor zijn onderhoud.

Onlangs bleef Haroen een week thuis. Ik moet eerlijk bekennen, dat het me niet speet, dat critische, fanatieke gezicht te moeten missen. Na acht dagen verscheen hij weer.

„Waar ben je geweest?”

„Ziek geweest.”

„Wat scheelde er aan?”

„Besneden”. — (Meneer gebruikt niet meer woorden, dan hoog nodig is.)

Nu staat in hun adat, dat een jongen, die besneden is, zijn speeksel niet mag doorslikken. Evenmin als dat in de Poeassa (Vastenmaand) mag gebeuren. Dan zit zoo'n heele maand (ik heb het gelukkig nog niet meegemaakt!) de helft van de jongens met een cupidoor in hun kastje. En heurt om heurt duikt er één onder de bank, en hoor je een onsmakelijk gerocel. Dat komt nu weer alleen voor op een Holl. Inlandsche School!

Maar van dat alles wist ik niets af — 't was zelfs nog nieuw voor me, dat zoo'n jongen besneden moest worden....

't Was rekenles. Ik was druk aan het bespreken en verklaren, hoe men den G.G.D. van twee getallen kon vinden, toen Haroen ineens uit zijn bank vloog, en buiten iets uitspuwde. Vijf minuten later gebeurde het weer, na tien minuten weer. Nu ben ik niet gewend, om bij die groote jongens op alle slakken zout te leggen. Als ze maar stipt gehoorzamen, behoeven ze niet voor elke onnozele hoodschap hun vinger op te steken.

Ik ging bij het Hoofd om inlichtingen vragen, en die vertelde me, wat in de „adat” geschreven stond.

Maar wat ik ook door de vingers zie, ik ben niet van plan, om op een Christelijke School Mohammedaansche gebruiken toe te laten. En ik verhoed kort en goed dat gevlug naar buiten om de vijf of tien minuten. Een volgenden keer konden wel tien jongens tegelijk besneden zijn, en dan zou je de klas wel in een duiventil kunnen herscheppen.

Haroen dacht er echter niet over, om Mohammed's bevelen ook maar één keer te overtreden. In de Pauze zat hij ijverig scheepjes van papier te maken, die als „cupidoor” moesten dienen. En na de Pauze dook de jongen telkens onder de bank, en verwijderde daar het overvloedige speeksel.

Ik heb hem ook dat verboden. Misschien heb ik er verkeerd aan gedaan — 't kan zijn. Maar laat zulke hadji's hun kinderen dan op een Mohammedaansche school sturen — daar kunnen zulke gebruiken geëerbiedigd worden. Alleen omdat onze school zoo goed staat aangeschreven, en de jongens na zes jaar met een verklaring van het Hoofd der School overal toegang verkrijgen, ja zelfs van toelatings-examens vrijgesteld worden — alleen daarom komen zulke jongens bij ons op school.

De uitwerking van mijn verbot verraste mij. Het kleine, fanatieke Mohammedantje pakte zijn boeken bij elkaar, nam zijn tasch onder zijn arm

en —
om —
Ik
zien
na —
En
in Ba
meer
over
sche
als z
der —
Ik
klas
Amb
en
elke
En
De
vrouw
oeder
weer
Al
zijn l
de gr
vrouw
schoo
neven
niet
dan —
De
antij
kamer
herbe
Ik
naar
doen
Dan
lieft
muity
kanter
(met
een —
twee
Een
want
Ze
leeren
de les
„Wi
Ik
En
betail
En al
en een
had r
tien g
eigen
Ik
zooiet
versta
was.
Tele
Zij ve
en za
Schriftb
Een frise
(onrechtma
tallen zijn
makkelijk
staan vier
en op de r
beeld gebra
wijs ligt m
van R. Do
tekening;
enkele goet
„goede wo
sluiten het
met den in
waardige, J
In 25 pe
van de Ke
hoofdzaak
druk in gr
Als korte
eens door
een gesch
de bedoelin
als leerboek
Naast me
beschouwin
mag deze
den genoem
Van deze
Groningen;
verteenwoe
tijden. Het
versjes voo
geïllustreerd
10e zou een